

Katoliški GLAS

UREDNIŠTVO IN UPRAVA:
Gorizia, Riva Piazzutta, 18 - tel. 3177
PODUREDNIŠTVO:
Trieste, Vicolo d. Rome, 7 - tel. 37603

Polletna naročnina L 900
Letna naročnina L 1.800
Letna inozemstvo L 2.800
Poštno čekovni račun: št. 24/12410

Leto XV. - Štev. 5 (727)

Gorica - četrtek 31. januarja 1963 - Trst

Posamezna številka L 35

Pismo goriškega nadškofa za nedeljo katoliškega tiska

Dragi duhovniki in verniki!

Prva nedelja v februarju je posvečena katoliškemu tisku.

Tisk je tako važna stvar, da mora o njej spregovoriti tudi vaš nadškof.

1) *Katoliški tisk je nujno potreben za pravilno poimovanje življenja in dogajanja v svetu.*

Ko govorimo o katoliškem tisku, ne mislimo pri tem le na dnevnike in tednike, ampak na vsako tiskano besedo, od najbolj skromnega lističa do najbolj učene knjige, skratka na vse, kar služi ljudem za obveščanje in širjenje idej. Izkušnja uči, da človek misli, se odloča in dela po tem, kar bere, sliši ali vidi, saj poleg tiska širita ideje tudi radio in televizija.

Tisk je izredne važnosti v človeški družbi. Zato se je tudi na vesoljnem cerkvenem zboru razpravljalo o njem; in gotovo je, da bodo o tem izdane posebne smernice, veljavne za ves svet.

Ker je tisk velika sila, zato se peklenske moči na vso moč trudijo, da dobijo v roke in da izrabljajo te velike vires obveščanja in širjenja idej.

Tudi nam je nadvse potreben katoliški tisk. Ne gre tu za to, da bi se odtrgali od drugih in hodili svojo pot, ampak gre za to, da dosledno mislimo in živimo po krščanskih načelih.

Dejstvo je, da vsaka novica ni le objava dogodka, ampak ji tisk da svoj prizvok in svojo razlago ali v luči Kristusovega

nauka ali v luči materialističnega pojmovanja življenja ali pa v luči neke površne in nedosledne nevtralnosti. Kakorkoli je že, tisk vpliva na bralca tako, da potem, kot je bral, misli in dela.

Predragi! Za nas in za vse, ki hočejo živeti krščansko, mora biti katoliški tisk sredstvo za pravilno ocenjevanje dogodkov. Zato priporočam vsem, da si ga oskrbite in ga tudi gmotno podpirate in širite.

2) *Naše glasilo je naš katoliški tednik!* Življenje pri nas ima svoje naloge in svoje probleme in te osvetljuje naš katoliški tednik, ki je glasnik, obveščevalec, razlagavec svetovnih in domačih dogodkov. Vse se odseva v njem, versko, moralno in socialno življenje Cerkve in našega ljudstva, o vsaki dejavnosti med nami obvešča svet.

Katoliški tednik je tudi vez med nami vsemi, ki verjemo v dobrega Boga in ga priznavamo za svojega Kralja in Gospodarja ter mu služimo s svojim delom in naporom. Je tudi glasnik sv. Cerkve, saj zvesto poroča o njenih bojih in zmagah, o njenem trpljenju in veselju.

Zaradi tega se morajo vsi verni ljudje zanimati zanj, po možnosti pri njem sodelovati, ga brati, širiti in podpirati.

Zelo bi, da bi bila v vseh ta dobra volja v največji meri. Nedelja katoliškega tiska vas na to opozarja. K temu vas vabi in vas blagoslavlja vaš

nadškof ANDREJ.

Gorica, 18. jan. 1963

Zaupnica Fanfaniju

V polemiko med Krščansko demokracijo ter Nennijevimi socialisti zaradi odložitve vprašanja ustanavljanja samoupravnih dežel v sedanji zakonodajni dobi so na svoj način posegli komunisti, ki jih vznemirja politična osamljenost, v katero so zašli po odmikanju socialistov od njih. Kaj so napravili? V upanju, da bi poostripli polemiko med socialisti in KD ter na ta način nekaj vode speljali na svoje osušene miline, so v poslanski zbornici predložili nezaupnico Fanfaniju vladi. Upali so morda, da se bo v socialistih zbudila zavest pretekle politične solidarnosti in se jim bodo pridružili pri glasovanju. Toda potek razprave in glasovanje, ki je nato sledilo, je pokazalo, da se kljub medsebojnemu polemiziranju ni med KD in socialisti ničesar takega zgodilo, kar bi moglo ošibiti sedanjo vlado levega centra. Socialisti so se namreč kot po navadi glasovanja vzdržali in to je bilo dovolj, da je komunistična poteza politično propadla. Vlada je namreč dobila še nekaj glasov več kot je računala. Pa četudi bi, recimo, 60 socialistov glasovalo proti vladi, bi vlada še vedno ohranila večino. Za zaupnico vladi je namreč glasovalo 293 poslancev, proti 173 in 60 poslancev (socialističnih) se je glasovanja vzdržalo. — Proti vladi levega centra so vsak iz svojih razlogov glasovali poleg komunistov še neofašisti, monarhisti in liberalci.

Medtem so še vedno na dnevnem redu komentarji o Fanfanijevem obisku v ZDA, ki se je vršil v zelo kočljivem času po znani

De Gaullovi ofenzivi raznih »Ne!« (vstopu Velike Britanije v SET, ustanovitvi večstranske jedrske sile v okviru NATO ter sporazumu o prekinitvi jedrskih poskusov). Na svoji zadnji tiskovni konferenci je predsednik Kennedy potrdil vesti, da sta se z italijanskim državnikom sporazumela o odpravi sedanjih raketnih oporišč v Italiji oziroma nadomestitvi raket »Jupiter« z raketami »Polaris«, ki jih spuščajo z gibljivih podmornic. Vse to namreč v okviru preosnove zapadne strategije.

Vlada v Rimu proučuje zakonski osnutek, po katerem se bo vojaška služba znižala od 18 na 15 mesecev, odnosno od 28 na 24 mesecev (za mornarico). — V četrtek bi moral senat končnoveljavno odobriti zakonski osnutek o ustanovitvi dežele Furlanija-Juljska Benečija.

Se vedno ni znan točen datum splošnih volitev, ki bodo vsekakor konec aprila ali v začetku maja. Nekateri listi pišejo, da zna priti do razpustitve parlamenta in prvi polovici februarja. Po ustavi se volitve vršijo 70 dni potem, ko predsednik republike razpusti parlament.

Trupla 3645 padlih se vračajo v domovino

Z ladjo italijanske mornarice »Etna« so se vrnila v Italijo trupla 3645 italijanskih vojakov, ki so padli na afriških tleh med zadnjo vojno v letih 1942 in 1943. Doslej so bili pokopani po nešteti pokopališčih vzdolž vse obale. Na prošnje družin padlih so jih sedaj prepeljali v Italijo, kjer jih bodo položili k zadnjemu počitku.

Razgovori za SET propadli

Torek 29. januarja 1963 bo šel v zgodovino kot črn dan za Evropsko skupnost. Tega dne so se namreč razbila pogajanja za vstop Velike Britanije v Evropsko gospodarsko skupnost. Še nadalje bo torej le šestorica držav tvorila Malo Evropo, te so: Zapadna Nemčija, Belgija, Holandska, Luksemburg, Francija in Italija. Anglijo so za sedaj izključili zaradi trme generala De Gaulle.

15 MESECEV POGAJANJ

Velika Britanija je izrazila željo, da bi pristopila k Evropskemu skupnemu trgu, pred skoro dvema letoma. Petnajst mesecev od tega so se začela pogajanja za odborom šestorice. Pogajanja so potekala počasi in z veliko zamudo. Težave so bile velike, ker je Anglija imela posebne interese, ki bi jih morala zaščititi, saj je glavna država Commonwealtha, ki je prav tako velika gospodarska skupnost. Poleg tega je hotela na kak način zaščititi svoje kmetijstvo, da bi ne izhralo ob konkurenci z evropske celine. S tem pa je Velika Britanija izgubila dragocen čas, ko bi se De Gaulle zaradi notranjih težav v Franciji ne upal upirati njenemu pristopu k Združenji Evropi. Ko so končno rešili vsa glavna omejenja vprašanja in so bili na tem, da Anglijo tudi formalno sprejmejo v SET, se je oglasil De Gaulle in dal svoj »veto«.

POGAJANJA PROPADEJO

Kako se je odigral ta prizor v Bruslju, smo že poročali. Takrat so si diplomati izgovorili deset dni odloga v upanju, da se bo Francija v tem času premislila, posebno še da bo Adenauer pregovoril De Gaulle in bo ta postal bolj popustljiv. Toda ko so se pretekli ponedeljek znova zbrali na posvet v Bruslju, so morali takoj ugotoviti, da De Gaulle ni v ničemer popustil. Zaman so se zastopniki ostalih petih članic SETa trudili in pregovarjali francoskega zunanjega ministra Couve de Murvillu k popuščanju; ostal je nepremakljiv, češ da Anglija ni še zrela za vstop v Svobodno evropsko tržišče. Tudi nemško odposlanstvo, ki ga je vodil podpredsednik vlade Erhard, ni moglo omehčati Francozov. Zato so v torek zvečer morali priznati, da ni rešitve, in sporočiti angleškemu ministru Heathu, da so pogajanja propadla. Eden je zmagal proti volji petih, zato ker je med njimi dogovor, da nove članice sprejmejo le, če so vse države SETa soglasne.

KAJ IMA ZA BREGOM DE GAULLE?

Z Angleži vred se vsi sprašujejo, kaj je naklonilo generala De Gaulle, da je tako nagodel Angležem in zaveznikom po 15 mesecih pogajanj. To namreč ni majhen udarec ne za Veliko Britanijo ne za ostale članice SETa. Saj se nekateri zaskrbljeni sprašujejo, ali bo po tolikem pretresu obstalo samo Skupno evropsko tržišče.

Odgovor na vprašanje moremo zaslatiti v načrtih generala De Gaulle. Ta ne skriva svojega namena, da hoče obuditi »veličino« Francije. Sedaj, ko se je srečno rešil vojne v Alžiriji in ko je dobil popolno zaupanje Francozov na zadnjem referendumu, se čuti, da

je na konju in da bo lahko izpeljal svoje namene: Francija mora postati prva država v Evropi in novo Evropo mora voditi ona in nihče drug. Velika Britanija bi pa bila močna ovira v zasledovanju teh ciljev. Zato »ni še zrela« za SET. Tudi ZDA ne bodo zlepa pristale, da Francija dobi premoč v zapadni Evropi. Vsled tega De Gaulle kuje nove načrte, kako bi izrinil iz Evrope tudi Amerikance

ali vsaj, kako bi zmanjšal njihov vpliv v Evropi. Pri njegovih načrtih bi morala De Gaulle služiti tudi sprava z Zahodno Nemčijo in celo podpora Francove Španije.

Ostale države zahodne Evrope so pa francoske namene spregledale in zato bo treba počakati, da vidimo, kako bodo nanje odgovorile. Vsekakor eno drži: De Gaulle so Francozi dali preveč oblasti v roke in to ga je upijnilo.

Po sporazumu De Gaulle - Adenauer

Sporazum o francosko-nemškem sodelovanju, ki sta ga prejšnji teden slovesno podpisala v Parizu nemški kancler Adenauer ter francoski predsednik De Gaulle, predstavlja edinstven primer v zgodovini odnosov med obema državama. S podpisom te formalne pogodbe sta oba državnika hotela kronati svojo politiko francosko-nemške sprave. Do tu je vse v redu in se nihče ne more zaradi tega pritoževati. Toda z ozirom na dejstvo, da si je general De Gaulle zamislil francosko-nemško zblizanje na škodo evropeistične zamisli, daje tudi najbolj dobromislim ljudem misliti, kam bo pripeljala taka politika. Zaradi tega ni ostala Evropa pogodbe De Gaulle-Adenauer sprejela s tistim navdušenjem, kakor bi ga zaslužila, če bi do nje prišlo v drugačnih okoliščinah. Nadvse malo opogumljajoče je vplivala istočasna zahteva po prekinitvi pogajanj za vstop Velike Britanije v SET. Tisti De Gaulle, kateri pravi, da Anglija ni še zrela za Evropo, se na drugi strani rad ponaša, da mu je uspelo napraviti konec štiristoletnemu nasprotovanju med Francijo in Nemčijo.

Pravkar podpisana pogodba o francosko-nemškem sodelovanju v bistvu ne ustvarja kake nove zveze, ampak le predpisuje pogosta posvetovanja na vsakovrstnem nivoju in na vseh področjih, s posebnim ozirom na zunanjo politiko, obrambo ter kulturno sodelovanje. Tako se bosta Francija in Nemčija vedno predhodno posvetovali, kakšno stališče naj zavzmeta ne samo do gotovih problemov na splošno, ampak predvsem v okviru organov raznih evropskih skupnosti (Atlantska zveza, Evropski svet, SET, Evropska skupnost za premog in jeklo in druge). To dejstvo, pripominjajo mnogi, ne bo ugodno prispevalo k odkritemu odstranjevanju notranjih sporov in različnih gledanj v omenjenih mednarodnih organizmih.

Sporazum morata odobriti še oba parlamenta. Za francoskega ni nobenega dvoma, da bo šel gladko skozi (saj imajo golisti v njem večino). Toda nemški parlamentarci so že izjavili, da ne bodo odobrili sporazuma med Adenauerjem in De Gaulle, če se nemška vlada ne obveže, da bo še nadalje podpirala vstop Velike Britanije v

SET. Položaj Adenauerja je torej zelo delikaten, kajti na eni strani mora ohraniti prijateljstvo De Gaulle, na drugi pa doseči odobritev sporazuma od strani bonnskega parlamenta. V tem smislu je tudi posredoval pri francoskem predsedniku, naj bi pogajanja z Veliko Britanijo ne prekinili, temveč vsa zadevo izročili posebni komisiji.

Izgledi za atomsko razorožitev

Medtem ko so se v ožjem evropskem območju nepričakovano pojavile temne pege, ki grozijo uničiti, kar je bilo v zadnjih letih vzpodbudnega storjenega za poenotenje zapadne Evrope, je v širšem mednarodnem, t. j. svetovnem merilu posijal svetel žarek upanja. V osebnih pismih, ki sta si jih izmenjala Nikita Hruščev in predsednik Kennedy pred nekaj tedni, je namreč Hruščev pristal na mednarodno nadzorstvo na kraju samem. V omenjenem pismu pravi, da je sovjetska vlada pripravljena sprejeti tri taka nadzorstva posebne mednarodne komisije na ozemlju Sovjetske zveze. To je vsekakor pomemben korak naprej, če pomislimo, da je sovjetski delegat na mednarodnih konferencah vedno zavrnil podobne mednarodne inšpekcije.

To popustljivost sovjetske stališče je brž imelo za posledico, da so se že čez par dni, potem ko so objavili vsebino omenjenih pism, obnovila pogajanja za doseg sporazuma o prepovedi jedrskih poskusov. Tovrstni razgovori med predstavniki ZDA, Sovjetske zveze in Velike Britanije (Francija se jih noče udeleževati) se tajno vršijo v prostorih ameriškega zunanjega ministrstva v Washingtonu.

Zaenkrat se še ne ve ničesar o poteku pogajanj in koliko časa bodo trajala. V ameriških krogih sicer zatrjujejo, da bi sporazum lahko dejansko deloval le, če k njemu pristopita tudi Francija in Kitajska, ki sta na poti, da postane atomski sili. Toda na drugi strani je konec minulega tedna ameriški predsednik Kennedy nadomoma ukazal ustaviti vse ameriške podzemne poskuse. S tem dejanjem je brez dvoma hotel olajšati delo diplomatov.

Obe svetovni velesili namreč zelo zaskrblja množitev držav, ki hočejo imeti atomsko orožje. Zaradi tega je v njihovem interesu, da se ta nevarna in smrtonosna tekma za vedno konča.

KRŠČANSKI NAUK

Druga božja zapoved: Ne skruni hojžjega imena

Ker je Bog svet, nam mora biti sveto tudi njegovo ime in vse, kar je Bogu posvečeno.

Spoštovanje božjega imena

Hvalite, služabniki Gospodovi, hvalite Gospodovo ime! Gospodovo ime bodi slavljeno zdaj in na veke. Od sončnega vzhoda do njegovega zahoda bodi hvaljeno ime Gospodovo! Nad vse je Gospod vzvišen, nad nebesa se dviga njegovo veličastvo. (Ps 112, 1-4)

Bog je neskončno svet, zato smemo o Bogu govoriti le s spoštovanjem, *božje ime nam mora biti sveto*. Enako nam morajo biti svete tudi stvari, ki nas spominjajo na Boga (križ, zakramenti). To visoko spoštovanje nam veleva Bog v svoji drugi zapovedi.

Zoper to zapoved greši, kdor božje ali kako drugo sveto ime (hostija, crucifix itd.) *izgovarja lahkomišlno, v jezi ali celo v kletvini*. V stari zavezi je Bog zapovedal: *«Kdor zasramuje Gospodovo ime, mora umreti; vsa občina naj ga posuje s kamenjem.»* (3 Mojz 24, 16). Posebno hudo greši, kdor Boga *preklinja* ali sramoti.

Nihče ni tako spoštljivo, pobožno in ljubeče izgovarjal božjega imena kakor Jezus Kristus.

Kadar se prekrizhaš, stori to vedno spoštljivo in vdano izgovarjaj: V imenu Očeta in Sina in Svetega Duha. — Kadar slišiš, da kdo skruni božje ime in ne moreš tega preprečiti, takoj zmolji v srcu: *«Hvaljen bodi Bog, hvaljeno njegovo sveto ime»* ali kaj podobnega.

Iz življenja Cerkve

Križarska molitev rožnega venca

Pater Peyton, ki vodi križarsko molitev rožnega venca po družinah, je izjavil, da je danes 15 milijonov družin, ki vsak dan opravljajo to skupno molitev. P. Peyton je dejal, da je od leta 1942, ko je začel s to novo križarsko vojsko, imel 342 kampanj po raznih deželah sveta. Zadnja je bila lani meseca decembra v Rio de Janeiro; udeležilo se je je pol drugi milijon oseb.

Božič v Nepalu

V državi Nepalu na pobočjih Himalaje so letos prvič proslavili Božič. Združili so se katoličani in protestanti in skupno obhajali rojstvo našega Odrešenika. V Nepalu je 9,5 milijonov prebivalcev in le 700 katoličanov. Tako malo jih je predvsem zato, ker je bil Nepal do leta 1956 zaprt dežela, kamor ni smel noben misijonar.

V Sudanu

Ki je pred nekaj leti postal samostojna država, vlada verska nestrpnost. Vedno več tujih misijonarjev mora zapustiti deželo. Tako se je pred kratkim moralo vrniti več ital. misijonarjev Combonijevе družbe v Veroni. Glas je prišel, da so v Sudanu celo ubili enega škofa. Ob vrnitvi so misijonarji iz Verone izjavili, da kljub preganjanju število katoličanov raste. Samo v zadnjih treh mesecih preteklega leta da je bilo 21.500 krstov odraslih.

Kip iz soli

so poslali sv. očetu poljski rudarji, ki delajo v solnem rudniku Wielicka pri Krakovu. Kip M. B. z Detetom so izklesali iz bloka soli. Sv. oče jim je odgovoril s posebnim pismom in jim poslal svoj poseben blagoslov.

17 dni v gorski steni

Drzni plezalci so znova zabeležili sijajno zmago nad doslej nepristopno goro Cima grande delle Lavaredo (2999 m). Trije nemški plezalci, 26-letni Peter Siebert, 24-letni Rainer Kauschke in 22-letni Gert Kuhner iz Münchena so po 17 dneh plezanja srečno prispeli v soboto 26. jan. na vrh Cima grande. 16 noči so preživeli na navpični steni, privezani na vrvi, ki jim je služila pri plezanju. Silnemu naporu se je pridružil še izredno hud mraz, saj je termome-

Širite „Katoliški glas“

ter padel tudi na 30 stopinj pod ničlo. Na vrhu gore so jih, v njihovo nejevoljo, čakali časnikarji in fotografi, katerim se seveda niso mogli izogniti. Vodnik naveze, Peter Siebert, ima za seboj še druge velike zasluge pri zavzetju nepristopnih gor. Ko so se trije zmagovalci vrnili v kočo Auronzo, jih je pozdravila navdušena množica, zlasti še brata Petra Siegerta, ki sta minuto za minuto sledila težkemu in nevarnemu podvigu. — Minister Bertinelli, predsednik planinskega društva CAI, je poslal junaškim plezalcem svoje čestitke.

Ameriške katol. univerze v številkah

St. Johns University v državi New York ima 11.594 slušateljev; univerza Loyola v Chicagu 10.354. Univerze v Detroitu, Marquette de Paul, Setton Hall, South Orange, St. Luis, Fordham, Boston College in univerza v Daytonu imajo od 7 do 10 tisoč slušateljev. Vseh slušateljev na katol. univerzah in zasebnih katol. zavodih v ZDA je 1.600.000; na javnih univerzah in zavodih pa 2.600.000.

Kako raste Cerkev v Afriki

V tistem delu Afrike, ki spada pod Kongregacijo za širjenje vere, se je število vernikov v zadnjih 12 letih več kot podvojilo. Leta 1949 je bilo na teh področjih skoraj 11 milijonov katoličanov, leta 1961 pa jih je bilo nad 22 milijonov. Duhovnikov: leta 1949 jih je bilo 7500, od teh 1080 domačih; leta 1961: duhovnikov 12.560, od teh 2570 domačih.

Se bolj je narastlo število škofov domačinov. Leta 1939 je bil posvečen prvi afriški škof; leta 1951 so bili posvečeni trije. Danes je 58 škofov Afričanov, med njimi eden kardinal.

Molitvena osmina po svetu

Letošnja molitvena osmina za zedinjenje cerkva je dobila poseben poudarek po vsem krščanskem svetu. Vesoljni cerkveni koncil vatikanski II. je v tem oziru že obrodil prve uspehe. Povsod je dvignil novo zanimanje za vprašanja cerkvene edinosti in nakazal pota do tega cilja; prva pot je ravno molitev in medsebojno spoznavanje.

V RIMU

Glavna pobožnost med molitveno osmino je bila v cerkvi Al Gesù, ki je v središču Rima na Korzu Viktorja Em. II. V tej cerkvi, ki jo vodijo jezuiti, so imeli vsak večer evharistično slovesnost, pri kateri je bil najprej govor. Govorniki so večer za večerom razlagali namene za posamezne dneve osmine. Evharistični blagoslov pa so izmenoma podelili kardinali Marella, Tappouni, Heard, Bea, Bacci, Traglia, Antoniutti in Agagianian. Govore iz te cerkve je vsak večer prenašala tudi vatikanska radijska postaja.

V PARIZU

Pariz je svetovno središče narodov in ver. Zato je tu problem cerkvenega edinstva še posebno živ, saj živi v Parizu in v Franciji na sploh veliko število vzhodnih katoličanov raznih obredov in tudi pravoslavni. Temu primerno so v Parizu posvetili molitveni osmini posebno pozornost. Začeli so jo s slovesno pontifikalno mašo v bizantinsko-slovanskem obredu, ki jo je daroval ekzarh ukrajinskih katoličanov msgr. Malanzuk ob navzočnosti kardinala Feltna. Slovesnost se je vršila v stolnici Notre Dame. Med slovesnim obredom je govoril p. Danielou o temi Koncil in edinost kristjanov. Zaključili pa so jo s pontifikalom v armenskem jeziku, ki ga je

»Katoličanstvo se umika v Alžiru. Domočina sv. Avguština postaja spet muslimanska, potem ko so Francozi 130 let širili v tej zemlji vrednote krščanske civilizacije. V Alžiru bi morala ostati Evropa in kot njena predstavnica Francija. In sedaj se vidijo posledice umika, najprej na verskem polju: katedrala v Alžiru je postala mošeja, katoliški pliv bo počasi popolnoma izginil.« Take in podobne trditve se slišijo v Italiji in drugje po svetu, šest mesecev po alžirski osamosvojitvi. Zlasti imajo te trditve uraden značaj na Španskem in Portugalskem, da ne govorimo o Franciji. Ko je bila proglašena alžirska neodvisnost, je »katoliški« Bidault rekel, da »je Sveti Duh šel na počitnice«.

Ta zemlja je v sedmih letih dosegla vrhunec človeškega trpljenja. Vsa pripovedovanja, vsa opisovanja, vsa časopisna poročila morejo komaj medlo pokazati resnično stanje v Alžiru. Samo če je človek tam, če sliši pripovedovanje iz živih ust tistih, ki so v teh letih spili do dna grenak kelih najhujšega trpljenja, si lahko ustvari sliko o tem, kaj je ta zemlja v dolgotrajnih bojih prebolela. Samo Alžirci lahko povedo, kaj je pomenila »umazana vojna«. Toda oni se izogibajo pripovedovanja, hočejo namreč pozabiti vse strahote, ki so jih videli in doživeli. »Življenje se mora nadaljevati, preteklost je za nami. Sedaj se moramo vsi skupaj truditi, da spet zgradimo svojo domovino, da pokažemo svetu, kako resnično smo potrebovali njegove pomoči, kadar smo jo prosili; da pokažemo predvsem, kakšno pravico smo imeli do te pomoči, ki mora sedaj obroditi svoje sadove.« tako odgovarjajo prebivalci na tiha vprašanja tujca, ki hoče spoznati čim več podrobnosti iz alžirske vojne. Tako odgovarjajo tisti, ki so gresili samo v tem, da so hoteli biti svobodni na svoji zemlji, a ki so zaradi tega svojega greha morali prestopiti najhujše muke, največje trpljenje. Vsi Alžirci so okusili zapor in mučenja ali so zbežali na gore ali v notranjost Tunizije. Toda nihče se neče spuščati v podrobnosti o življenju v francoskih zaporih. Vsakdo odgovori na kratko: »Ostal sem živ, to je važno.« Rajši govori o sedanjih težavah svoje zemlje, o potrebi, da jim druge države pomagajo pri težki nalogi, ki čaka vse alžirske prebivalce.

Po vsem tem se nujno razodeva problem katoličanstva v Alžiru. Umik? Zgubljena bitka? Uničeno poslanstvo? Če kvantitativno gledamo na dejstvo, da je živelo prej v Alžiru 900 tisoč Francozov in da jih ni sedaj niti 150 tisoč, bi se zdelo, da so »katoličani zapustili to, kar so si v dolgih letih priborili. Toda ali naj Cerkev meji z materialno mero svoje razširjanje? Francoski koloni so bili popolnoma prepričani, da so prinesli civilizacijo »tatin-

daroval armenski škof msgr. Amadouni. Prisostvoval je pariški pomožni škof Veulliot.

Med osmino so bile tudi različne konference o istem vprašanju. Med temi omenimo tisto, ki jo je imel nadškof iz Aarasa msgr. Huyghe, in pa tisto, ki jo je imel prior protestantske skupnosti v Parizu pastor Schutz.

Različni francoski škofje so pripravili vernike na osmino s posebnimi pastirskimi pismi.

V AMERIKI

V Chicagu je bila slovesna liturgija v bizantinsko-slovanskem obredu, ki jo je daroval v cerkvi lojolske univerze ukrajinski škof msgr. Nikolaj Elko.

V FIRENCAH

je bila slovesnost v stolnici. Prvi dan je govoril bolonjski kardinal Lerario o vprašanju Za zedinjenje vseh kristjanov.

V GORICI

smo prav tako dali poseben poudarek molitveni osmini. G. nadškof je v škofijskem tedniku objavil poseben proglas in pozval vse vernike k molitvi za zedinjenje. Med tednom je bila v stolnici vsako jutro sv. maša in kratek govor za slovenske vernike, ki so obilni pristopali tudi k sv. obhajilu; zvečer pa je ob 7. uri daroval sv. mašo pred izpostavljenim Najsvetejšim stolni župnik msgr. Velci, ki je tudi imel primerne nagovore. Zadnji dan osmine pa je prišel g. nadškof, ki je daroval sv. mašo, imel dolg in tehten govor ter evharistični blagoslov.

Tudi po drugih cerkvah so bile slične pobožnosti.

ski tolpi«, da so dali zaposlitev, da so oblikovali in izobrazili narod bednih ljudi. In ko so videli, da se je alžirski nadškof in primas v Alžiru msgr. Duval zavzel za Alžirce, da je branil bratstvo in mimo sožitje obeh narodov, so vzklicali začudenost: »Tudi Cerkev nas izdaja.« V njih je bilo tako zakoreninjeno prepričanje, da so oni »potrebni dobrotniki«, da je bila njihova slepota glede družbenega in človeškega stanja okrog njih popolna. Niti na misel jim ni prihajalo, da je bilo tisto stanje nepravilno. Oni so namreč »kolonizirali«. Nihče od nas ne dvomi, da pomeni kolonizacija tudi napredek; toda napredek je resničen le tedaj, če razvija celoten družbeni sistem. V Alžiru pa ni bilo tako: skoraj trije milijoni hektarjev rodovitne zemlje ob obali so bili v rokah 32 tisoč Evropejcev, medtem ko so bili štirje milijoni Alžircev v posesti 8 milijonov nerodovitne zemlje v notranjosti države. Koloni so plačevali svojim delavcem, ali bolje rečeno sužnjem, 250 ali 300 lir na dan. Če se tujec malo oddalji iz mest in se poda v notranjost dežele, najde povsod največjo revščino, umazane in lačne kmete, ki so služili bogatim francoskim naseljencem.

Ko je vojna v Alžiru postala ostrejša, je msgr. Duval začel strogo obsojati tisti način življenja. Zato so mu francoski koloni dali ime »Mohamed Duval« in so se norčevali iz njegovih nauk. Prišla je žalostna doba OASa, ki je prinesla krvave

spopade. Msgr. Duval in katoliška duhovščina sta skušala kolikor mogoče blažiti trpljenje in ustavljati morilske roke. Alžirci, ki so smatrali krščanstvo kot verski izraz kolonializma in nepravilnosti, so morali tedaj spoznati njegovo pravo obličje miru in bratstva. Sedaj, ko se je na izmučeno in trpko alžirsko zemljo vrnil mir, so voditelji nove alžirske države izrazili svojo zahvalo in svoje spoštovanje alžirskemu primasu. Pred nedavnim je prvi minister Ben Bella uradno priznal velike zasluge msgr. Duvala.

Cerkev torej ne samo da ni zgubila nobene bitke, ampak je izšla kot zmagovalka, ker je od sebe otresla težo, ki ji jo je povzročalo enačenje katoličanstvo-kolonializem. Dejstvo, da je msgr. Duval vrnul muslimanom alžirsko katedralo, je dovolj zgovorno. Vrnil je tempelj tistim, ki so ga imeli pred letom 1830, ko so ga Francizi spremenili iz mošeje v katedralo. Naredil je to, preden so ga Alžirci vprašali, in to njegovo dejanje so vsi izredno cenili. Stavba je ob vznožju casbhe, torej v popolnoma muslimanskem okraju. Nova alžirska katedrala bo nova in moderna cerkev svetega Srca.

Edina pot, da se vrši zares misijonsko poslanstvo, je tista, ki jo je izbral msgr. Duval. Samo na ta način Cerkev lahko pokaže muslimanom bogastvo svojih načel, zaklad svoje Resnice.

IVAN TRINKO in tragika slovenskih Benečanov

Pretekle dni smo obhajali stoletnico rojstva dobrega duhovnika, velikega učenjaka, pesnika in pisatelja msgr. Ivana Trinka. Slovenska Benečija ga je rodila, zanjo je živel, sredi nje je umrl in je tam tudi pokopan na griču nad rojstnim Trčmunom. Ob tej priložnosti so se msgr. Trinka spomnili mnogi, predvsem taki, ki bi ga v drugačnih razmerah kamenjali. Zato mi sili v pero vprašanje: Zakaj tako?

Prav je, da smo si na jasnem, kako je s slovensko stvarjo v Slovenski Benečiji.

Ta dežela je prišla pod Italijo leta 1866 po vojni med Avstrijo na eni strani in Prusijo ter Italijo na drugi. Tedaj je bilo dano Benečanom, da glasujejo, ali hočejo pod Italijo ali hočejo ostati pod Avstrijo. Benečani so se skoro soglasno odločili za Italijo. Ta jim je tedaj obljubila, da bo spoštovala vse njihove pravice in predvsem še njihovo narodnost. Toda znano je, da so takrat in pozneje v Italiji vladale razne liberalne vlade, ki so bile vse brez izjeme nacionalistično navdahnjene. Niso dale socialnih pravic svojemu ljudstvu, zato tudi niso izpolnile obljub, danih slovenskim Benečanom. Ti so vedno ostali brez vsakršnih slovenskih šol. Slovensčino so govorili le doma in pa v cerkvi, dokler ni fašizem odpravil materinega jezika še iz cerkve, vsaj v večini župnij. To ravnanje je zelo dobro opisal France Bevk v povesti Kaplan Martin Cedrmac.

Potem pa je prišla vojna in z njo med nami Slovenci tudi komunistična revolucija pod krinko OF in boja zoper fašizem. Komunistični voditelji so spretno izrabili nerazpoloženje slovenskega ljudstva na Primorskem in ga vključili v svoje gibanje. Isto so hoteli storiti tudi v Beneški Sloveniji pred zlomom fašizma in zlasti še po njem. Povezali so se z nekaterimi slovenskimi rodoljubi v Benečiji, poskušali s takimi, ki so bili komunistično navdahnjeni. Zanesli so osvobodilni boj tudi v Benečijo in ga prikazali kot boj zoper fašizem, za slovenstvo.

Nekaj časa je šlo; ljudstvo je bilo z njimi. Pozneje pa se je položaj preobrnil. »Osvoboditelji« so vedno bolj kazali svojo pravo barvo in resnične namene, da se borijo za »Sovjete« in za komunizem. Benečani so bili in so še vedno zelo verni. Zato jim taka gesla niso bila prav nič pogodu. Tako se je začelo prvo nezaupanje zoper »osvoboditelje«. Nato so prišli še Nemci s svojimi represalijami. Partizani so tudi tam kakor drugod velikokrat čisto po nepotrebnem in po nespameti izzivali sovražnika, plačevalo je pa ljudstvo, ki so mu Slovci požigali domove, odvajali rojake v taborišča. Veliko je bilo tudi žrtv v teh čistkah. Z eno besedo, ljudstvo je zadnji dve leti vojne silno trpelo. Pri tem se je izpraševalo: »Čemu vse to trpljenje? Komu v prid?« Odgovor je bil: za Jugoslavijo, za svobodo.

»Aha, tako, za Jugoslavijo. Torej za komunizem, za brezboštvo vse to trpljenje?« so modrovali Benečani v svoji pameti. Tega pa že ne! In tako je začelo v njih dušah še bolj rasti nasprotje do partizanov, zaradi katerih so morali trpeti, ne da bi vedeli čemu, do Jugoslavije, ki se jim je prikazovala v tako grenki luči, in s tem tudi do slovenstva, saj so se partizani predstavljali kot nosilci slovenske narodne ideje.

Na ta način je lučka narodne zavesti, ki bi ob drugem srečanju s slovensko idejo gotovo vzplamtelja in zagorela, takoj zamrla, še preden se je prav vkresala.

V tem je, po mojem gledanju, tragika slovenske narodne ideje med beneškimi Slovenci v sedanjem času. Ni zagorela, ker je nje nosilci niso znali prižgati.

Na žalost niso te zmote spoznali vse do danes in hodijo še vedno po nekdani poti.

Da bi se vsaj nekoliko priljubili pri ljudstvu, so med vojno in po njej skušali obdržati stike z nekaterimi duhovniki, med njimi je bil msgr. Trinko. Povečini jim beneški duhovniki niso šli na limanec in so jih nato pustili pri miru. Tudi msgr. Trinko je bil med temi slednjimi. Toda ker je užival velik ugled med Benečani in ker je bil že zelo v letih, tako da jim ni mogel škodovati, so se njegovega imena začeli posluževati za svoje cilje. In se ga poslužujejo še danes. Tako je msgr. Trinko, gotovo nezavestno, doživel dvojno tragiko: njegovo ljudstvo se je najbrž za zmeraj odreklo slovenstvu in slovenski komunisti se poslužujejo njega-duhovnika za svoje cilje.

A kljub temu ostaja lik msgr. Trinka svetel in nedotaknjen, vsakemu poštenemu človeku, zlasti še vsakemu duhovniku zgled nesebičnega moža, ki je vse svoje bogate talente uporabil za svoje ljudstvo in za Cerkev.

(r + r)

Vrnil se je v ječo

Eden izmed dveh kaznjencev, ki sta pred tednom dni pobežela iz rimskih ječ Regina Coeli, in sicer Romeo Concetti se je v petek sam javil vratarju ječe in ga prosil, naj mu odpre, ker zunaj je mrz. Kaj je privedlo Romea Concettija, da se je sam javil, potem ko ga je policija zamenjaskala povsod? Domnevajo, da ga je do tega privedel čut prijateljstva z neko ameriško družino, katero je policija že izpraznila in se zanimala, če se je pobeželi Romeo javil pri njih. O vsem tem je Romeo čital v časopisu in njegov čut poštenja je bil kljub vsemu še tako velik, da se je raje javil, kakor pa da bi družina, ki mu je že tolikokrat pomagala, imela zaradi njegove preglavice.

Delo slovenskih svetovavcev v Gorici

(Nadaljevanje in konec)

AVTOBUSNA ZVEZA MESTA S PEVMO IN OSLAVJEM

Naši svetovavci so odločno zahtevali vedno zvezo, ki naj jo kakor v mestu in s kraji predmestij in okolice vzdržuje družba ATA. O njihovem predlogu je razpravljala občinska svet, ki pa ga je z večino glasov odbila. Zato so se naši svetovavci vneto zanimali, da bi Ribijevu podjetje vozilo tjakaj in nazaj večkrat na dan po zadovoljivem urniku. To je uspelo in kake, da urnik vožen zadovoljuje.

Naši svetovavci so sicer mnenja, da bi ves avtobusni promet morala vzeti občina v lastno režijo, toda predlog ni še prišel v postev.

POBIRANJE DAVKA NA POTROŠNJO

Kakor znano, je do konca leta 1958 pobirala ta davek družba Gionchetti. Od prvega januarja 1959 ga pobira ustanova INGIC (Istituto Nazionale Gestione Imposte di Consumo), s katero je občina sklenila dogovor. Tudi naši svetovavci so glasovali za ukinitev odnosov z družbo Gionchetti in torej za dogovor z INGIC. Uspeh z INGIC je viden, saj se donos davka na strošarino iz leta v leto viša. Navajamo za primer sledeče: leta 1958, ko ga je pobirala družba Gionchetti, je ta davek vrgel 429.826.148 lir; v naslednjih letih pa: 474.455.730 lir leta 1959, 480.831.308 lir leta 1960, 503.175.248 lir leta 1961 in 603.000.000 lir leta 1962. V štirih letih (1959-1962) imamo tako 342.157.694 lir večjega donosa. Če k temu prištejemo 105.000.000 lir davka na vino, ki je odpadel, dobimo večji donos v znesku 447.157.694 lir.

V odstotkih pa so stroški režije skoro vsako leto nižji. Tako so leta 1958 znašali 14,19%, leta 1959 - 9,25%, l. 1960 - 9,88%, leta 1961 9,08% in leta 1962 (do 31. oktobra) 9,04%.

Socialni demokrati, ki so z demokristjani sestavljali občinski odbor (katerega so leta 1961 volili tudi naši trije svetovavci), so bili mnenja, da mora pobiranje davka vzeti občina v lastno režijo. Demokristjani se z njimi niso strinjali. Šele ko je meseca decembra občinski svet razpravljala na točki dnevnega reda o podaljšanju dogovora z INGIC, ki je za leto 1963 zajemal večji minimalni donos davka in je odbornik za finance že podal svoje izčrpano poročilo, sta oba socialnodemokratska odbornika povedala, da se s predlogom ne strinjata, ter takoj podala ostavko na svoji mesti in izstopila iz odbora. Nista se ta dva še usedla na stol občinskih svetovavcev, ko so komunisti že predložili pismeno nezaupnico ostalemu delu odbora, ki naj bi jo občinski svet potrdil.

S takim postopanjem se naši svetovavci niso strinjali: prvič, ker so socialni demokrati prepozno povedali svoje mnenje in niso nikoli prej predlagali svetu ukinitev dogovora z INGIC in pobiranje davka od strani občine same; drugič, ker so uspehi z INGIC na podlagi neizpodbitnih števk zadovoljivi. Zato so v svetu povedali, da obžalujejo prelom sodelovanja med socialnimi demokrati in demokristjani, ki so oboji v državi jamstvo za obstoj in napredek demokratičnih svoboščin, da želijo obnove tega sodelovanja in da ne najdejo razloga za ukinitev dogovora z INGIC.

Predlagali pa so podaljšanje dogovora le za tri leta, namesto za pet, kakor se je glasil odborov predlog. Predlog za tri leta je obveljal in dogovor je tako bil potrjen s 26 glasovi proti 9.

SEMENJ SV. ANDREJA

Ker je v povojnem času semenj sv. Andreja izgubil svojo nekdanjo obliko in veljavnost, so svetovalci Slovenske liste predlagali že 11. sept. 1961, naj občina ukrene vse potrebno za ožvitev semnja. Odbor je predlog sprejel in imenoval posebno komisijo, v kateri je bil tudi eden od naših treh svetovalcev, ki je zasnovala program novih oblik semnja. Tako smo zadnjič videli lepo izložbo rokodelskih in industrijskih izdelkov in še kaj drugega, tako da je semenj res poživljal in bi bil uspeh še lepše, če bi občina razpolagala z večjimi denarnimi sredstvi in če bi lahko razpolagala z več primernimi prostori. Ze zdaj je gotovo, da zajame semenj prihodnje leto še več novih manifestacij.

RAZŠIRITEV OBMEJNEGA PASU NA 20 km

Desetkilometrski obmejni pas donša mestu zaradi osebnega prometa in majhne izmenjave blaga vedno večje koristi. Zraven tega služi medsebojnemu spoznavanju prebivalstva obeh področij, blaži morebitne napete meddržavne odnose in je sploh razlog dobrega sosedstva in miru.

Zaradi tega so naši svetovalci že 22. decembra 1961 vprašali občinski odbor, ali ne misli nastopiti pri merodajni oblasti za razširitev obmejnega pasu na 20 km, ker vse kaže, da je sedanji desetkilometrski pas preozek. Vedno večje število oseb,

ki prihajajo iz enega področja na drugo, priča za razširitev, ki bo obema področjema le še bolj koristila.

S pismom od 22. marca 1962 je župan odgovoril, da se odbor s tem predlogom strinja in da se bo pobrigal za doseglo namena.

DEZELNA AVTONOMIJA

Nenehno so se naši svetovalci potegovali tudi v občinskem svetu za izvedbo deželne avtonomije s posebnim statutom. Vneto so zahtevali, naj se v statut vnesejo tudi vsa določila za zaščito slovenske manjšine.

Kljub vsemu srčenemu in živahnemu nastopu z dokazovanjem naše pravice do zaščitnih določil, v tem namenu žal niso uspeli. In tako bo v statutu samo norma tretjega člena, da so vsi prebivalci dežele enakopravni, ne glede na jezik, ki ga govorijo.

V pogledu zaščite pa gre prizadevanje in skrb naših svetovalcev, kakor tudi vodstva SDZ, najprej, ker obstajajo možnosti za doseglo namena.

Vodstvo SDZ v Gorici

Mraz v Evropi je zahteval 328 žrtev

Nad zapadno Evropo je končno posijalo sonce, ki sicer mraza ni še popolnoma pregnalo, vendar je temperaturo le nekoliko omililo.

Žrtve mraza v Evropi so narasle že na 300, od teh 105 v Veliki Britaniji, 40 v Jugoslaviji, 39 v Italiji, 30 v Španiji, 22 na Grškem, 32 v Vzhodni Nemčiji, 14 v Belgiji in manj po drugih državah. Snežni meteži še vedno divjajo nad južno Jugoslavijo, v Macedoniji in Srbiji.

Mesec za katoliški tisk

Nedelja 3. februarja je določena kot dan katoliškega tiska po slovenskih župnijah. Tako so dovolili naši višji dušni pastirji. Količnega pomena je v dušnem pastirstvu ta zadeva, nam zgovorno pričajo predvsem papež Janez XXIII. in pa naši škofje.

BESEDA JANEZA XXIII.

Sveti oče je v nedeljo 27. januarja sprejel v posebni avdienci urednike in tiskarje vatikanskega dnevnika Osservatore Romano ter razne druge katoliške časnikarje. Ob tem srečanju je imel nanje zelo prisrčen nagovor. V nagovoru je poudaril veliko važnost tiska. »Zelo močno sredstvo obveščanja je tisk. Vsaj eno stoletje je že, odkar katoličani doživljamo težo tega dela, ki je včasih bilo prav dramatično, kar se tiče vestnega obveščanja in širjenja pravega nauka in tudi kar se tiče zaježitve dobička pokvarjene miselnosti.«

Nato je spomnil na dolžnosti časnikarjev pred Bogom in pred dušami, da ne rušijo moralnega reda, ki ga je Bog sam zapisal človeku v dušo in ga dopolnil po Mojzesu na Gori Sinaj in po Kristusu v evangeliju. Dodal je še, da morajo vedno in povsod braniti in čuvati dostojanstvo človeške osebe, svobodo Cerkve, svetost zakonske zveze, pravico do katoliške šole, katoliški apostolat in socialni nauk Cerkve.

Spomnil je končno na nekaj dogodkov iz svojih let, ko je bil še mlad duhovnik in je pisal v bergamske časopise. Pokazal je, kako so se takrat obravnavale iste težave kot danes. Končal je z mislijo na sv. Frančiška Saleškega, ki se je v toliki meri posluževal tiskane besede za širjenje resnice in za pobijanje zmot.

GORISKI NADSKOF

V torek zvečer je pa goriški nadškof Pangrazio sprejel goriške časnikarje in tiskarje ter zanje imel posebno mašo v nadškofijski kapeli sv. Križa. Med mašo je tudi spregovoril in poudaril potrebo, da s tiskano besedo služimo resnici in občestveni skupnosti. Po končani maši je bila v nadškofijski palači tradicionalna zakuska ob vermetu in biškotih. Tu je nadškofja v imenu časnikarjev pozdravil prof. Ballaban in mu izročil v spomin skupen dar vseh časnikarjev. Pri sprejemu in pri maši je bil navzoč tudi goriški župan.

Tako torej vidimo, da cerkvena oblast v polni meri razumeva važnost, ki jo predstavlja tisk, in da želi, naj se dober tisk razširi in izboljša, kar mogoče.

vami dobil dovoljenje, da smem odpreti krsto in zasilno razkužiti truplo, če bi se pokazala potreba, o čemer pa nisem dvomil.

Kmalu po polnoči sem stopil v grobnico pod cerkvijo; spremljala sta me pokopališki čuvaj in neki delavec, ki naj bi bil odprl obe krsti. Ko sta odprla pokrov notranje svinčene krste, sta se oba moža umaknila v tihiem spoštovanju pred kraljestvom smrti. Vzel sem čuvaju svetilko iz roke in odkril obraz. Svetilka je padla natla, jaz pa sem se opotekel nazaj, kakor bi me bila udarila nevidna roka.

Kasneje sem se često čutil svoji prisotnosti duha v tisti noči; tedaj sem moral imeti jeklene živce.

»Vse je v redu,« sem rekel in spet naglo zagrmil obraz, »privijte pokrov, razkuženje ni potrebno, truplo je docela ohranjeno.«

Zjutraj zarana sem se oglasil pri profesorju Bruzeliusu in mu dejal, da bi slika, ki sem jo ponoči videl, strašila ubogo mater vse življenje, in da mora za vsako ceno preprečiti odpiranje krste.

Bil sem pri pogrebu. Poslej nisem bil pri nobenem več. Krsto je nosilo do groba šest njegovih sošolcev. Župnik je dejal v svojem ganljivem nagovoru, da je Bog v svoji nedoumljivi modrosti tako hotel, da je kruta smrt ugrabila to mlado življenje, polno obetavne bodočnosti in vese-

Med trnjem in osatom

Hlapci smo! — Popravek

Na tem mestu je v zadnji številki izšel članek, ki se nanaša na brošurico o apostolatu v imenu Marijinem. Dopisnik sam pravi, da je knjižico le prelistal. Tako ni našel, kar smo našli pozneje mi, da namreč v knjižici pod poglavjem »Hlapci smo« ni nobenega nasveta in besede, da naj bi bili verniki splošno Marijini in božji hlapci. To je zapisano po potrjenem Priročniku samo in izrecno le za člane Marijine legije (glej stran 22): Tako kot je Marija dekla Gospodova, naj bi bil vsak legionar hlapec Marijin.

Izvajanja dopisnika so sicer pravilna, a z imenovanjem knjižico nimajo zveze. Manj pravilno pa je seveda razločevanje med tujimi pisatelji in bralci-domačini. To razločevanje je že pokopana zgodovina.

A. A.

Čeprav naš dopisnik ni imenoval brošurice s pravim naslovom, objavljamo dobrohotno ta popravek, kakor smo ga prejeli, ker mnogi koristno knjižico poznajo in jo cenijo. (Ured.)

Kaj boli naše komuniste?

Goriška sekcija KPI je te dni raztrosila letake in v njih napadla svetovalca goriške SDZ dr. Šfiligoja. V roke mi je prišel tak letak in sem se vprašal: »Kaj boli naše komuniste?«

Mi demokratični in katoliški Slovenci ne podpiramo komunistične ideje, ker nam resnica o komunističnem »paradižu« stoji na pragu in njeni stvarnosti gledamo prav v obraz.

Mi se zavedamo, da občinski svetovalci SDZ ravnaajo pravilno in pošteno v prid vse slovenske manjšine v Italiji. In to najbrž boli goriško sekcijo KPI, ki sedaj z letaki kleveta pošene može in njih delo.

Mi vemo, da so predvsem oni prispevali

k temu, da je goriški občinski svet odobrila proračun za nove slovenske šole v Gorici, in da se bodo oni zavzeli tudi za to, da bodo zgrajene na za naše potrebe odgovarjajočem mestu. Ko bi se držali tako, kot delate vi komunisti, bi ne bilo ne šolskih poslopjaj za slovenske šole ne teh šol, saj je znano, da vaši somišljeniki pošiljajo povečini svoje otroke v Ital. šole in se na slovenske šole požvižgajo, kot ste sami to priznali. (Priča primer šole na Plešivem.)

Mi vemo, da so vas same besede in obljube. Ko pa pridete na oblast, daste sired v tilnik svojim nasprotnikom, ljudstvu ogledano kost, sebi, to je partijcem, pa vse privilegije kot nekdanja fevdalna kasta. Priča zgodba o »novem razredu« v neki socialistični državi.

Zato nas ne boste preslepili ne s svojimi letaki in ne s svojimi obljubami. Dajte svobodo tam, kjer ste na oblasti, dajte blagostanje narodom, ki jim vladate, vrnite človeku dostojanstvo, kjer ste ga ukradli!

Slovenski delavci

Slovenski akademiki prosvetnemu ministru

V ponedeljek zvečer se je prosvetni minister Gui udeležil v Trstu uradne otvoritve letošnjega akademskega leta na tamkajšnji univerzi. Ob tej priliki so predstavniki slovenske akademike liste »Adria« izročili prosvetnemu ministru spomenico, v kateri poudarjajo bistvene zahteve in potrebe slovenskih študentov tržaške univerze. Zlasti je v spomenici ponovno izražena nujnost ustanovitve posebne stolice za slovenski jezik in slovstvo, ki naj prispeva še posebej k usposabljanju za učne moči na slovenskih šolah.

Pogled na spomenik Ivana Trinka v Trčmumu

AXEL MUNTHE:

Spremljevalec mrliča

Nikoli nisem odpustil svojemu bratu, da mi je napravil strašen del naše dedščine, Mamsell Agato; pisal sem mu že hudo pismo glede tega. K sreči se je zdelo, da je že pozabil vse to. Dejal je, da ga veseli, da me vidi, in oba, žena in on, sta upala, da bom ostal v starem domu najmanj dva tedna. Dva dni po mojem prihodu je izrazil svoje začudenje, da more zaposlen zdravnik kakor jaz za tako dolgo zapustiti svoje bolnike; katerega dne mislim odpotovati? Moja svakinja je postala mrzla kot led. Z ljudmi, ki ne ljubijo psov, ne moreš storiti nič drugega, kakor da jih pomilituš si optiš nahrbtnik ter se odpraviš s svojim psičkom peš na pot. Ni lepšega za kužka, kakor da spi na prostem pod prižajnimi jeklami na preprogi iz mehkega mahu, namesto na preprogi iz Smyrne.

Tisto jutro, ko sem odhajal, je moja svakinjo bolela glava in ni mogla priti k zajtrku. Hotel sem iti v njeno sobo in ji reči zbgom, brat pa mi je svetoval, naj tega ne storim. Nisem več silil, ko mi je povedal, da je služkinja pravkar našla pod mojo posteljo novi nedeljski klobuk

kakor ti, da vidiš mene? Ali si me imel za oskrnjevalca grobov, ki je s silo odprl tvojo krsto, da bi ti ukradel zlato ikono s prsi? Ali misliš, da sem te jaz pripeljal semkaj? Ne, nisem te jaz. Kolikor vem, te je pripeljal semkaj sam hudič v podobi pijanega grbavca. Kdo drugi neki kakor Mefisto, večni zasmehovalec, bi bil mogel vzpizoriti tako grozno burko, kakor je bila le-ta? Bilo mi je, kakor da slišim njegov porogljivi smeh iz njihovega svetega petja, Bog mi odpusti, skoraj bi se bil sam zasmeljal, ko so tvojo krsto spuščali v ta grob. Toda kaj tebi mar, čigav je grob? Ne moreš brati imena na marmornatem križu, kaj tebi mar, čigavo ime je? Ne slišiš glasov živih nad seboj, kaj tebi mar, kakšen jezik govore? Tukaj ne ležiš med tujci, marveč ob strani svojih bratov. Tako je tudi švedskemu mladeniču, ki so ga položili k počitku v srcu Rusije, ko so grobenači tvojega starega polka zatrobili zadnji pozdrav na tvojem grobu. Kraljestvo smrti nima mej, grob ne pozna narodnosti. Zdaj spadate vsi k enemu in istemu narodu, kmalu boste celo podobni drug drugemu. Ista usoda vas čaka, kamorkoli vas položé k počitku, da boste pozabljeni in da razpadete v prah, zakaj tak je zakon življenja. Počivajte v miru, boj je končan!»

(Konec)

GORIŠKE NOVICE

V NEDELJO 3. FEBRUARJA BO OB 4.30 POPOLDNE
V KATOLISKEM DOMU V GORICI

KULTURNI VEČER

POSVEČEN BO KATOLISKEMU TISKU
MED DRUGIM BO TUDI SREČOLOV.

DVORANA BO OGREVANA.

PRIDITE!

Minister Gui v Gorici

V ponedeljek 28. jan. je prišel v Gorico minister za vzgojo Gui. Popoldne je prisostvoval položitvi temeljnega kamna novega tehničnega zavoda v ulici Puccini. Goriški nadškof msgr. Pangrazio je blagoslovil začetna dela. Novi tehnični zavod bo eden najmodernejših v Italiji. Celotni stroški bodo znašali 450 milijonov lir, katerih precejšen del bo žrtvovala država. Računajo, da bo v treh letih dovršen in izročen svojemu namenu leta 1966.

Seja občinskega sveta

V petek 25. jan. se je sestal občinski svet, ki je v treh urah potrdil okrog 50 predlogov občinskega odbora. Med najvažnejša dela spada ureditev in asfaltiranje cest in pločnikov z izdatkom ene milijarde lir, zgraditev strehe na trgu na debelo in potrditev regulacijskega načrta. Za izvebo tega slednjega je bila izvoljena posebna komisija.

Obmejni blagovni promet

Odbor za trgovino in kredit je imel pretekli teden svojo redno sejo. Na tej seji je podpredsednik dr. Montena poročal o poteku poslovnega delovanja v okviru italijansko-jugoslovanskega sporazuma v zadnjih dveh letih. Samo v zadnjih devetih mesecih je bilo doseženih skoro 4 milijarde lir obmejnega blagovnega prometa. Razpravo o novem obmejnem prehodu v ulici sv. Gabrijela, ki so jo predložili goriški trgovci severnega dela mesta, so odložili na prihodnjo sejo.

Tečaj pošolske vzgoje

Šolski patronat goriške pokrajine ima namen pripraviti kvalifikacijski tečaj pošolske vzgoje (doposcuola) za vse učitelje, ki se za to zanimajo. — Podrobna pojasnila in vpisovanje se vrši na sedežu šolskih patronatov.

V korist podgorskim delavkam

Goriški župan dr. Poterzio je ugodno rešil prošnjo podgorskih delavk, ki so prošle, naj bi se ob vходу tovarne zgradila čakalnica. Tako bodo sedaj delavke, ki čakajo na avtobus, lahko zavarovane pred dežjem in mrazom.

TRŽAŠKE NOVICE

Rojan

Na praznik sv. Treh kraljev in v nedeljo 27. januarja smo videli na našem odru v Marijinem domu Dickensovo igrano Cvrček za pečko. Igra je pripravila naša igralska skupina. Igra je režiral visokošolec Franko Žerjal, lepo odsko sceno so pripravili igralci sami. Igra Cvrček za pečko je precej zahtevna, vsebinsko zelo globoka, ker na neprisiljen način slika zmago dobrote nad hudobijo in velik pomen resnice.

Igralci so se v svoje vloge dobro vživeli in jih posrečeno podali. Veseli nas, ko vidimo, kako napreduje njihovo odsko podajanje. Igra je prišla še bolj do veljave pri ponovitvi, ko je bil oder prvič razsvetljen z novimi reflektorji. Žal je bilo zaradi mraza le malo gledalcev.

V teku so že priprave za pustno nedeljo. Upajmo, da bo vreme kaj bolj priazensljivo, kot je bilo v tem mesecu.

Bazovica

Nekaj števil iz leta 1962

Na praznik sv. Treh kraljev slišimo s prižnice podatke o stanju župnije. Letos je mraz zadržal mnogo ljudi doma. Zato je morda prav, da jih objavimo, ker se za tem številkami skrivajo hudi problemi.

družin. Rojstev 3, smrti ni bilo, poročenih 5. Naj omenimo še, da je trenutno v bežinskem istrskem naselju na Padričah 1581 oseb.

Nove klopi

Za Božič je naša cerkev dobila nove klopi. Lepe so. Izdelala jih je tiskarica Spinelli iz Chioprisa pri Vidmu. Stanejo en milijon. Cerkev ima sedaj čisto drugačen videz. Kdor gre mimo, naj pride v cerkev! — Kako bomo krili ta veliki dolg? Vaščane moramo pohvaliti: sami so prinesli v župnišče že 400.000 v teku 5 mesecev, polovica družin se je že odzvala vabilu. Radodarnim osebam naj Bog obilno povrne njihove velikodušne prispevke.

»Teta na konju« v naši dvorani

Dolinski Mladinski krožek nas je razveselil v nedeljo z lepo pripravljeno veseloigro. Velika udeležba priča, da naše občinstvo ceni igre in tudi, da je z igral-skimi skupinami zadovoljno. Gledalci so enodušno priznali, da je dolinska mladina veliko napredovala na prosvetnem polju.

Cerkvica sv. Cirila in Metoda na Padričah

čaka — zadnja v naši fari — na popravilo. Lepo in tudi izredno pomembno bi bilo, da bi cerkvico popravili prav v letu 1963. To je namreč 1100 letnica prihoda svetih slovanskih apostolov med Slovenci: Moravski knez Rastislav je namreč leta

862 pisal bizantiskemu cesarju Mihaelu III., naj mu pošlje blagovestnika, ki bo ljudstvo učil vere v domačem jeziku. Sveta brata sta prispela na Moravsko v začetku leta 863. Torej ravno pred 1100 leti. Spodobi se torej, da letos olepšamo njuno cerkvico v župniji, ki se zaveda važnosti delovanja svetih bratov Cirila in Metoda med Slovani.

Mačkolje

Da bodo Mačkoljani »točno poučeni o dejanskem stanju« glede ceste v njihovo vas in da dolinska občinska uprava ter »Primorski dnevnik« ne bosta mogla slepoma misliti, pribijamo naslednja dejstva na osnovi podatkov, ki jih je dobilo na merodajnem mestu vodstvo Sveta Skupne slovenske liste:

1. Tržaška pokrajinska uprava je izdelala na osnovi zakona z dne 18. februarja 1958, št. 126, petletni načrt za ureditev in preureditev pokrajinskih cest. Prednost imajo tiste ceste, na katerih je promet največji. Promet na cestah: most pred Dolino-Mačkolje in Mačkolje-Osp je sicer najnižji, vendar so od skupne razpoložljive vsote 500 milijonov lir določili 100 milijonov za omenjeni cesti. Pokrajinska uprava je na osnovi splošnih sodobnih vidikov izdelala načrt, po katerem bi šla nova cesta ob vasi in ne skozi vas. Tudi ne gre samo za asfaltiranje stare ceste, kot je predlagala dolinska občinska uprava, ampak za izgradnjo temeljito preurejene ceste z delno novo traso tam, kjer bo treba odrezati ovine.

2. Medtem je prišlo na dan, da je dolinska občina pripravila nov regulacijski načrt, po katerem bi šla cesta skozi vas in ne ob vasi. Občinska uprava je regulacijski načrt sicer potrdila, veljaven pa bo šele čez več let zaradi dolgega postopka (razne odobritve, popravki, morebitne pritožbe prizadetih občanov, itd., kar je vse vezano na roke). To je vplivalo na načrt pokrajinske uprave, ker odpade trasa ob vasi in ker ga je treba prilagoditi občinskemu, še ne potrjenemu regulacijskemu

Dramska skupina iz Boršta ob uprizoritvi igre »Iz starih časov«

V NEDELJO 3. FEBRUARJA PRAZNIK
SV. JANEZA BOSKA V MARIJANISCU
OB DEVETIH V FARNI CERKVI
SLUŽBA BOŽJA V ČAST MLADIN-
SKEMU SVETNIKU
OB 4.30 POPOLDNE V MARIJANI-
SCU

A K A D E M I J A

DOBROTNIKI HVALEZNO VABLJENI!

načrtu. Zaradi tega se je začetek del zavlekel. Dolinski župan je šele pred nekaj dnevi govoril s tehničnimi organi pokrajinske uprave. Ko bo izgotovljen nov načrt, se bo pričel postopek za graditev ceste. Pokrajina bo dala zgraditi cesto z obeh strani do vasi. Del ceste skozi vas je in ostane po splošnoveljavnih zakonskih predpisih občinski. V kolikor je znano, občinski regulacijski načrt predvideva, da bo treba za razširitev in ureditev ceste skozi Mačkolje podreti nič manj kot okrog petnajst hiš. Ali je župan vprašal vse lastnike hiš, vrtov in dvorišč, koliko zahtevajo od občine za razlastitev in kje bo župan vzel denarna sredstva?

3. Na prošnjo nekaterih Mačkoljanov je zastopstvo Sveta Skupne slovenske liste posredovalo na pristojnem mestu in dobilo zagotovilo, da bo pokrajinska uprava kljub novemu položaju prilagodila svoj načrt občinskemu in potem čimprej začela postopek za licitacijo del, tako da bodo Mačkoljani dobili novo lepo in moderno cesto do svoje vasi. Tako je bila premagana težava, za katero nosi poleg objektivnih ovir odgovornost tudi dolinska občinska uprava, ker ni predvidevala težav in poskrbela za njihovo pravočasno odstranitev.

Toliko v vednost dolinskemu občinskemu odboru in urednikom »Primorskega dnevnika«. Ali bodo objavili to resnico z enako vnemo, kakor so se zagnali v »Katoliški glas« in v Skupno slovensko listo?

Komisar Mazza med našimi kmeti

Slišali smo, da hodi generalni komisar dr. Mazza »incognito« na obisk naših kmetij. Veseli smo tega, ker vemo, da se bo tako sam prepričal, kako nujno je, pomagati našim kmetom, preden ni prepozno. Tako bodo pogoreli oni, ki komisarju napačno svetujejo, in oni, ki bi radi z neodgovornim propagandističnim manevriranjem mešali našega kmeta.

Radio Trst A

Sporod od 3. do 9. februarja

Nedelja: 9.30 Slovenske narodne pesmi. — 10.00 Prenos sv. maše iz stolnice sv. Justa. — 11.15 Oddaja za najmlajše: »Razbojnik Mucifej«. — 12.00 Slovenska nabožna pesem. Cerkveni zbor iz Jazbin. — 12.15 Vera in naš čas. — 14.30 Sedem dni v svetu. — 14.45 Vokalni kvintet »Zarja«. — 15.20 Portret v miniaturi: Mara del Rio. — 17.00 Za smeh in dobro voljo. — 21.00 Iz slovenske folklorne: »Pratika«.

Ponedeljek: 12.00 Iz slovenske folklorne: »Pratika«. — 18.00 Altistka Marija Bitenc. — 18.30 Glasba in glasbeniki v anekdotah: (5) »Frederic Chopin«. — 19.00 Radijska univerza. Avtomobil: (1) »Uvodna beseda. Zgodovinski in statistični podatki«. — 20.30 Riccardo Zandonai: Francesca iz Riminija, tragična opera v štirih dejanjih.

Torek: 12.00 Pomenek s poslušalkami. — 18.00 Italijanska po radiu: Osnovni tečaj - 42. lekcija. — 18.30 Orientalna simfonija za soliste in zbor - II. del. — 19.00 Pisani balončki, radijski tednik za najmlajše. — 21.00 Roman v nadaljevanjih. Nikolaj Vasiljevič Gogolj: »Taras Bulba«. — 21.30 Koncert sopranistke Ade Memi, pri klavirju F. A. Fabbri.

Sreda: 12.00 Zgodovinske zanimivosti. — 18.00 Z zborovskih natečajev »Antonio II-

lersberg«. — 18.30 Italijanski sodobni skladatelj. — 19.00 Higiena in zdravje. — 20.30 »Nagelj s pesnikovega groba«. — 22.00 Iz italijan. glasbenega ustvarjanja: »Glasba v Rimu v 17. in 18. stoletju«.

Cetrtek: 12.00 Roman v nadaljevanjih. Gogolj: »Taras Bulba« - II. oddaja. — 18.00 Italijanska po radiu: Spolnjevajni tečaj - 44. lekcija. — 18.30 Ludvig van Beethoven: Kvartet za godala št. 13 v B-duru, op. 130. — 19.05 Lepo pisanje, vzori in zgledi mladega rodu. — 20.30 Simfonični koncert komornega orkestra »Alessandro Scarlatti« iz Neaplja.

Petek: 12.00 Pomenek s poslušalkami. — 18.00 Flavtist Bruno Dapretto. — 18.30 Tržaški skladatelj (6). — 19.00 Radijska univerza: O pojmu pravice in njegovi zgod-

„Katoliški glas“ v vsako slovensko družino!

vin (3) »Dvojni obraz pravice«. — 21.00 Iz pesniških gajev: »France Prešeren v pesmih svojih častilcev«. — 21.20 L. M. Skerjanc: »Sonetni venec«, kantata v treh delih za soliste in orkester.

Sobota: 12.00 Po širnem svetu. — 14.40 Jugoslovanske ritmične popevke. — 15.30 »MENEHMI«, komedija v petih dej. — 17.20 II. vatikanski koncil. Poročila in komentarji o vesoljnem cerkvenem zboru. — 18.00 Sodobna slovenščina. — 19.00 Družinski obzorik. — 20.40 Slovenski otket. — 21.00 Za smeh in dobro voljo.

Ruska atomska podmornica pod ledom Severnega tečaja

Ruska podmornica »Leninski Komsomol« na atomski pogon je po poročilih agencije TASS priplula pod ledom do Severnega tečaja. Njen namen je bil, da bi preprečila sovražnim podmornicam, da bi izstrelile raketne izstrelke proti Sovjetski zvezi in da bi jih zasledila. Atomska podmornica je plula pod morjem več dni in na svojem potovanju opazila več trgovskih ladij, ugotovila njihovo smer in hitrost ter prestrela njihova radijska poročila. Pozneje je stopila v stik z glavnim štabom sovjetske mornarice.

OBVESTILA

ZA SLUŽBO BOŽJO smo dobili tretjo izdajo knjižice »Naša daritev«. Povsod na Tržaškem to knjižico poznate in rabite. Sedanji tretji izdaja je dodanih tudi 50 cerkvenih pesmi. Tako je knjižica mnogo bolj uporabna. Iste pesmi so tiskane tudi posebej za kraje, kjer imate še dobro ohranjene stare knjižice. Obe knjižici dobiti v Marijanišču na Opčinah, v upravi Katoliškega glasa v Gorici in v naših knjigarnah. Lepo priporočamo.

DAROVI

Za Alojzijevešče: Družbenica iz Gorice 1.000; N. N. 300; Suligoj 1.000; M. 2. 3.000; Skvarca Julka 1.000; Klanjšček Pavla 1.000; družina N. N. 2.500; N. N. 5.000; N. N. Gorica 20.000; prof. Oton Muhr v počastitev spomina g. ravnatelja Josipa Nemca 1.000 lir.

Bog povrne vsem dobrotnikom, pok. g. ravnatelju pa nakloni večni mir.

Za Marijin dom v Rojanu: Regina Randelj ob drugi obletnici mamine smrti 1.500; Bembič Silvan ob sinčkovem krstu 1.000; L. M. 1.000; B. A. 1.500; Ščuka Antonija ob godu 3.000; Mihelič Avrelj za očetov god 1.000 lir. — Bog plačaj!

OGLASI

Za vsak mm višine v širini enega stolpca: trgovski L 20, osmrtnice L 30, več 7% davek na registrskem uradu.

Odgovorni urednik: msgr. dr. Fr. Močnik
Tiska tiskarna Budin v Gorici